

Särskilt yttrande Finn Bengtsson

Att utföra medicinska åldersbedömningar genom att utnyttja bland annat radiologiska metoder är en väsentlig del i ställningstagande till ålder hos en som söker asyl och uppehållstillstånd i Sverige. Detta står jag och moderaterna bakom. Men jag anser också att så då bör ske med den eller de metoder som till dags dato är bäst belagda i vetenskapliga studier och som har använts med mest praktisk erfarenhet hittills. Det är ur ett barnperspektiv viktigt att åldersbedömningar görs på säkrast möjliga vis. Dels för att barn som riskerar att felaktigt bli bedömda som vuxna berövas viktiga mänskliga rättigheter, som barn ska ha rätt till, enligt såväl internationell rätt som Sverige ställt sig bakom liksom enligt gällande svensk lag. Dels för att en vuxen person, som felaktigt blir bedömd som ett barn, med stor sannolikhet kommer att vistas tillsammans med barn under asylprocessen vilket även det är negativt ur ett barnperspektiv.

När Statens medicinsk-etiska råd (Smer) nu lämnar den aktuella skrivelsen ”oklarheter kring medicinska åldersbedömningar i asylprocessen” till regeringen så är det uppenbart, inte bara av titeln utan av det bistra innehållet i textunderlaget i skrivelsen, att något riktigt allvarligt fel tycks föreligga när det gäller hanteringen av de medicinska åldersbedömningarna i asylprocessen. Jag ställer mig därför till fullo bakom Smers skrivelse.

På inte mindre än sju olika punkter riktar Smer allvarlig kritik till hur dagens i stor skala använda medicinska åldersbedömningar brister i att möta de krav som en rättssäker process för åldersbedömningar måste uppfylla. Rättsmedicinalverket (RMV) har på dessa punkter inte kunnat avge sådana svar så att frågan kan anses utagerad. Tvärtom kommer Smer fram till att bristerna är så allvarliga att man rekommenderar regeringen att tillsätta en oberoende granskning som ser över kritiken och som utvärderar de medicinska åldersbedömningarna utifrån de aspekter som nämns i skrivelsen. Utöver detta anser jag att de metoder som idag tillämpas här i Sverige på inrådan av RMV uppvisar så många brister i sin dokumentation, att det i avvaktan på att en oberoende granskning har skett också måste vidtas ytterligare åtgärder i syfte att omgående stärka rättssäkerheten i denna del av asylprocessen.

Med tanke på dels den allvarliga kritiken från Smer och dels att den använda tekniken sedan mars månad 2017 till fortfarande bedrivits och bedrivs storskaligt i Sverige, så anser jag att man **omedelbart måste upphöra med att använda den nuvarande metoden** tills de krav som framställts av Smer och andra kritiska experter blivit tillgodosedda. Då det är av vikt att det kan göras medicinska åldersbedömningar, ser jag två lösningar i den aktuella situationen som snabbast möjligt kan trygga att rättssäkerheten på området optimeras.

1. Att man omgående övergår till metoder för medicinsk åldersbedömning som sedan länge används internationellt, där såväl det vetenskapliga underlaget som erfarenheten i praktiskt utförande är vida överlägsen situationen för den ”svenska” modellen i Sverige idag.
2. Om man (RMV) mot bättre vetande framhärdar i att ”rätt” metod redan är vald i Sverige, så ska ett barn (eller vuxen för den delen) som felaktigt anser sig blivit

Bilaga 4 Särskilt yttrande avseende rådets skrivelse "Oklarheter kring medicinska åldersbedömningar i asylprocessen", 2018-12-20

klassificerad som vuxen (respektive barn) med den metod som används idag ha rätten att få denna bedömning omprövad med annan metod och som utförs av annan än den som RMV idag har avtal med för detta. Alltså den asylsökande ska under dessa omständigheter ha rätten till en oberoende "second opinion".

Finn Bengtsson, Moderaterna